

Miljömålsenkät 2009

Denna enkät görs i samarbete mellan Boverket och RUS (länsstyrelsernas samarbetsorgan för miljömålsuppföljning). Samråd om enkäten har skett med Sveriges Kommuner och Landsting. Avsikten är att på ett enkelt sätt och med god kvalitet samla in uppgifter som behövs i uppföljning av miljömålet God bebyggd miljö.

Observera att enkätsvaren ska lämnas i webbapplikationen.

Det är viktigt att alla frågor fylls i varje år, eftersom det annars är omöjligt att göra en årlig uppföljning för att följa utvecklingen.

Om Enkäten

God Bebyggd Miljö

Denna enkät följer upp delmål 1, 2, 3, 5 och 7 i miljö kvalitetsmålet *God Bebyggd Miljö*. Läs mer om delmålen på nästa sida.

Avsändare

Enkäten genomförs i samarbete mellan Boverket och RUS (länsstyrelsernas samarbetsorgan för miljömålsuppföljning). Samråd om enkäten har skett med Sveriges Kommuner och Landsting.

Enkelt och överskådligt

Avsikten med enkäten, som är en webbaserad enkät, är att enkelt och med god kvalitet samla in uppgifter som behövs i uppföljning av miljömålet God bebyggd miljö. Under fliken "Sammanställning av samtliga svarande" visas en länsvis sammanställning över hur alla Sveriges kommuner har svarat. Därmed ges en snabb överblick och återkoppling av resultatet. Observera att motsvarande frågor har tagits bort från Bostadsmarknadsenkäten

Så används enkätsvaren

Enkätsvaren används som underlag för indikatorpresentationer på Miljömålsportalen ([Miljömålsportalens indikatorlista](#)) på nationell nivå och på länsnivå. Enkätsvaren utgör också underlag för arbetet med den fördjupade utvärderingen av Sveriges Miljö kvalitetsmål, samt för Boverkets och länsstyrelsernas dialoger med kommunerna om planeringsfrågor. Under 2009 kommer Boverket att göra en rapport om resultaten från enkäten.

Så distribueras enkäten

Enkäten och lösenord distribueras till kommunerna av respektive länsstyrelse. På länsstyrelsen finns en kontaktperson som följer upp svarsfrekvensen och som fungerar som första kontakt vid frågor om enkätens innehåll.

Synpunkter välkomnas!

Vi är angelägna om att denna enkät skall vara enkel och lätt att besvara samtidigt som den ger bra information för det fortsatta miljömålsarbetet i kommuner, länsstyrelser och Boverket. Miljömålsenkäter enligt denna modell kan också komma att vidareutvecklas till fler områden och eventuellt göras med specifika frågor inom ett visst län. Vi vill därför gärna ha synpunkter och förslag på eventuella förbättringar.

Kontakt:

Tomas Birgegård, RUS, tomas.birgegard@d.lst.se 0155-264015

Definitioner

- *Aktuellt underlag* = underlag som enligt kommunens bedömning inte är i behov av uppdatering.
- *Politiskt förankrat dokument* = dokument som antingen antagits/beslutats av kommunfullmäktige eller annat politiskt organ eller som politikerna ställt sig bakom utan att formellt fatta beslut om.

Delmål som följs upp i enkäten

Delmål 1. Planeringsunderlag (fråga 1-23)

Senast år 2010 skall fysisk planering och samhällsbyggande grundas på program och strategier för:

- hur ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur kan åstadkommas så att transportbehovet minskar och förutsättningarna för miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras.
- hur kulturhistoriska och estetiska värden skall tas till vara och utvecklas.
- hur grön- och vattenområden i tätorter och tätortsnära områden skall bevaras, vårdas och utvecklas för natur-, kulturmiljö-, och friluftsändamål, samt hur andelen hårdgjord yta i dessa miljöer fortsatt begränsas.
- hur energianvändningen skall effektiviseras för att på sikt minskas, hur förnybara energiresurser skall tas till vara och hur utbyggnad av produktionsanläggningar för fjärrvärme, solenergi, bibränsle och vindkraft skall främjas.

Delmål 2. Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (fråga 24)

Bebyggelsens kulturhistoriska värden skall senast år 2010 vara identifierade och ha en långsiktigt hållbar förvaltning.

Delmål 3. Buller (fråga 25)

Antalet människor som utsätts för trafikbullerstörningar överstigande de riktvärden som riksdagen ställt sig bakom för buller i bostäder skall ha minskat med 5 % till år 2010 jämfört med år 1998.

Delmål 5. Avfall (fråga 26)

Den totala mängden deponerat avfall skall inte öka och den resurs som avfall utgör skall tas till vara i så hög grad som möjligt samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras. Särskilt gäller att:

- Mängden deponerat avfall exklusive gruvavfall ska minska med minst 50 procent till år 2005 räknat från 1994 års nivå.
- Senast år 2010 ska minst 50 procent av hushållsavfallet återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.
- Senast år 2010 skall minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsorterat matavfall till såväl hemkompostering som central behandling.
- Senast år 2010 skall matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier m.m. återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser sådant avfall som förekommer utan att vara blandat med annat avfall och är av en sådan kvalitet att det är lämpligt att efter behandling återföra till växtodling.
- Senast år 2015 skall minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.

Delmål 7, God inomhusmiljö (fråga 27-33)

År 2020 skall byggnader och deras egenskaper inte påverka hälsan negativt. Därför skall det säkerställas att

- samtliga byggnader där människor vistas ofta eller under längre tid senast år 2015 har en dokumenterat fungerande ventilation,
- radonhalten i alla skolor och förskolor år 2010 är lägre än 200 Bq/m³ luft, och att
- radonhalten i alla bostäder år 2020 är lägre än 200 Bq/m³ luft.

Dricksvattenförsörjning (fråga 34-36)

Senast år 2010 skall alla vattenförekomster som används för uttag av vatten som är avsett att användas som dricksvatten och som ger mer än 10 m³ per dygn i genomsnitt eller betjänar mer än 50 personer uppfylla gällande svenska normer för dricksvatten av god kvalitet med avseende på föroreningar orsakade av mänsklig verksamhet.

Delmål 1, Planeringsunderlag - strukturer för transportsystem, handel och bebyggelse

1. Har kommunen aktuella dokument för att främja miljöanpassade transporter och minskat transportbehov?

För att besvara frågan jakande ska kommunen ha ett eller flera dokument som sammantaget redovisar strategier och åtgärder för hur de fossilbränsle drivna transporterna i kommunen kan minska och de miljöanpassade och resurssnåla transportsätten stärkas samt hur transportbehovet kan minska.

Dokumentet ska dessutom ange hur man genom fysisk planering kan bidra till detta. Det kan t.ex. handla om planering av gång- respektive cykelvägnät, nät och knutpunkter för kollektivtrafik och lokalisering av bebyggelse i förhållande till transportsystem och service. Exempel på sådana dokument är trafikstrategi för kommunen eller tätorten, cykelplan och/eller kommunens översiktsplan om såväl strategier som åtgärder redovisas i denna.

- Ja, kommunomfattande
- Ja, för del av kommunen
- Nej, men arbete pågår
- Nej

2. Om ja på fråga 1, i vilken typ av dokument redovisas strategierna och åtgärderna ?

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- översiktsplan
- annat/andra politiskt förankrade dokument
- övrigt kunskapsunderlag,

Eventuell kommentar om miljöanpassade transportsystem och minskat transportbehov:

3. Har kommunen aktuella dokument för utveckling av handel?

För att besvara jakande på frågan bör kommunen ha ett eller flera dokument som sammantaget redovisar hur kommunen förhåller sig till handel i centrum, stadsdelscentrum samt i externa lägen.

- Ja, kommunomfattande
- Ja, för del av kommunen
- Nej, men arbete pågår
- Nej

4. Om ja på fråga 3, i vilken typ av dokument redovisas strategierna och åtgärderna?

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- översiktsplan
- annat/andra politiskt förankrade dokument
- övrigt kunskapsunderlag

Eventuell kommentar om handel: _____

5. Har kommunen en aktuell översiktsplan?

I översiktsplanen ska bland annat framgå kommunens syn på hur den byggda miljön skall utvecklas och bevaras.

- Ja, översiktsplan antogs år _____ (ange)
- Nej, men arbete pågår
- Nej

Eventuell kommentar om översiktsplan: _____

Delmål 1, Planeringsunderlag - Kulturmiljö och estetik

6. Har kommunen aktuella dokument som fyller funktionen av ett kulturmiljöprogram?

För att besvara frågan jakande ska kommunen ha ett eller flera aktuella dokument som sammantaget tydliggör kulturvärdena, identifierar särskilt värdefulla områden samt anger strategier och förhållningssätt till hur kulturvärdena ska tillvaratas och utvecklas.

- Ja, kommunomfattande
- Ja, för del av kommunen
- Nej, men arbete pågår
- Nej

7. Om ja på fråga 6, i vilken typ av dokument redovisas strategierna och förhållningssätten?

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- översiktsplan
- annat/andra politiskt förankrat dokument
- övrigt kunskapsunderlag

Eventuell kommentar om kulturmiljö: _____

8. Har kommunen aktuella dokument som sammantaget beskriver olika estetiska värden i den bebyggda miljön samt anger strategier och förhållningssätt till hur dessa ska tillvaratas och utvecklas?

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

Ja, för övergripande estetiska värden i den bebyggda miljön (exempel på typ av dokument är handlingsprogram för arkitektur och stadsmiljö, bebyggelse på landsbygden eller byggnadsordning), kryssa i så fall i dokumentens geografiska omfattning:

- o kommunomfattande
- o för del av kommunen

Ja, för estetiska frågor för olika komponenter i den bebyggda miljö på en mer detaljerad nivå, kryssa i så fall i vilken eller vilka:

- o allmänna platsers rumsgestaltning
- o allmänna platsers möbler
- o allmänna platsers ljussättning
- o allmänna platsers färgsättning
- o allmänna platsers grönska
- o skyltar
- o återvinningsstationer
- o övrigt

- Nej, men arbete pågår
- Nej

9. Om ja på fråga 8, i vilken typ av dokument redovisas strategierna och förhållningssätten?

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- översiktsplan
- annat/andra politiskt förankrade dokument
- i övrigt kunskapsunderlag

Eventuell kommentar om estetiska värden: _____

Delmål 1, Planeringsunderlag - Grön- och vattenområden

10. Har kommunen aktuella dokument som fyller funktionen av ett grön- och vattenstrukturprogram?

För att besvara frågan jakande ska kommunen ha ett eller flera aktuella dokument som sammantaget beskriver och värderar grön- och/eller vattenområden i tätorter eller tätortsnära områden utifrån ekologiska och sociala utgångspunkter, samt anger strategier och förhållningssätt till hur dess värden skall bevaras och utvecklas. Områdenas värden för såväl natur- och kulturmiljö som rekreations- och friluftssändamål ska beaktas.

- Ja, kommunomfattande
- Ja, för någon eller några tätorter med närområden
- Nej, men arbete pågår
- Nej

11. Om ja på fråga 10, hanterar dokumenten:

(mer än ett alternativ kan vara aktuellt)

- både grön- och vattenområden
- endast grönområden
- endast vattenområden
- hur andelen hårdgjord yta i tätorter och tätortsnära områden ska begränsas

12. Om ja på fråga 10, i vilken typ av dokument redovisas strategierna och förhållningssätten?

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- översiktsplan
- naturvårdsprogram
- grönstrukturprogram
- annat/andra politiskt förankrade dokument
- övrigt kunskapsunderlag

Eventuell kommentar om grön- och vattenområden: _____

Delmål 1, Planeringsunderlag - Energieffektivitet och förnybara energiresurser

13. Har kommunen aktuell kommunal energiplan eller dokument som fyller funktionen av en sådan plan?

För att besvara frågan jakande ska kommunen ha en aktuell energiplan eller motsvarande dokument som sammantaget redovisar energianvändningen och anger strategier och förhållningssätt för hur energianvändningen ska effektiviseras och på sikt minska och hur användningen av förnybara energikällor ska öka.

- Ja
- Nej, men arbete pågår
- Nej

14. Om ja på fråga 13, i vilken typ av dokument redovisas strategierna och förhållningssätten?

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- energiplan
- översiktsplan
- klimatstrategi
- annat/andra politiskt förankrade dokument
- övrigt kunskapsunderlag

15. Har kommunen i energiplaneringen utvecklat följande aspekter

(mer än ett alternativ kan vara relevant):

- hur användningen av fjärrvärme ska främjas
- hur användningen av solenergi ska främjas
- hur användningen av biobränsle ska främjas
- hur anläggningar för vindkraft ska främjas

Eventuell kommentar om energieffektivitet och förnybara energiresurser:

Delmål 1, Planeringsunderlag - Tillgång till kompetens

16. Har kommunen tillgång till antikvarisk kompetens?

För att besvara frågan jakande ska kommunen antingen ha tillgång till egen antikvarisk kompetens (med antikvarisk kompetens menas en person med relevant utbildning som har som arbetsuppgift att tillvarata kulturmiljövärdena) eller ha träffat ett avtal om köp av kompetensen. I arbetsuppgifterna ska ingå att ta fram underlag till och delta i den fysiska planeringen. Att enbart fungera som remissinstans uppfyller alltså inte kravet på tillgång till antikvarisk kompetens.

- Ja, egen kompetens
- Ja, kompetens genom avtal
- Ja, egen kompetens och kompetens genom avtal
- Nej

17. Om ja på fråga 16, vilken är den sammanlagda arbetstiden för personal i den funktionen angett i årsarbeten?

- mindre än 0,2 årsarbeten
- 0,2-0,5 årsarbeten
- 0,6-0,9 årsarbeten
- 1,0 årsarbete
- mer än 1,0 årsarbeten

Eventuell kommentar om antikvarisk kompetens: _____

18. Har byggnadsnämnden eller motsvarande tillgång till arkitektkompetens?

För att frågan ska besvaras jakande ska byggnadsnämnden eller motsvarande antingen ha egen tillgång till en person med arkitektutbildning, som arbetar med planering och gestaltning, eller ha träffat ett avtal om kontinuerligt köp av tjänsten.

- Ja, egen kompetens
- Ja, kompetens genom avtal
- Ja, egen kompetens och kompetens genom avtal
- Nej

19. Om ja på fråga 18, vilken är den sammanlagda arbetstiden för personal i den funktionen angett i årsarbeten?

- mindre än 0,2 årsarbeten
- 0,2-0,5 årsarbeten
- 0,6-0,9 årsarbeten
- 1,0 årsarbete
- mer än 1,0 årsarbeten

Eventuell kommentar om arkitektkompetens : _____

20. Har kommunen kompetens att beakta grön- och vattenstrukturen i planeringen?

För att besvara frågan jakande ska kommunen ha tillgång till en person med relevant utbildning och i vars arbetsuppgifter ingår att beakta såväl sociala som biologiska värden i planering av grön- och vattenstrukturen.

- Ja, egen kompetens
- Ja, kompetens genom avtal
- Ja, egen kompetens och kompetens genom avtal
- Nej

21. Om ja på fråga 20, vilken är den sammanlagda arbetstiden för personal i den funktionen angett i årsarbeten?

- mindre än 0,2 årsarbeten
- 0,2-0,5 årsarbeten
- 0,6-0,9 årsarbeten
- 1,0 årsarbete
- mer än 1,0 årsarbeten

Eventuell kommentar om kompetens om grön- och vattenstruktur :

Delmål 1, Planeringsunderlag - Regionala planeringsunderlag

22. Har kommunen tillgång till aktuella och relevanta regionala planeringsunderlag för de frågor som delmål 1 gäller?

- Ja
- Nej, det behövs inte
- Nej, men behov finns

23. Om svaret är "Nej, men behov finns" på fråga 22, ange för vilket/vilka områden det finns behov av regionala planeringsunderlag:

- Trafik
- Handel
- Kultur
- Estetik
- Grön- och vattenstruktur
- Energi
- Övrigt, ange vad...

Eventuell kommentar om regionala planeringsunderlag: _____

Delmål 2, Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

24. I vilken omfattning förekommer rivningsförbud för att skydda kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i gällande detaljplaner och områdesbestämmelser?

Rivningsförbud enligt PBL har använts som skydd för...

- 0 byggnader
- 1 - 5 byggnader
- 6 - 10 byggnader
- 11 - 20 byggnader
- 21- 100 byggnader
- mer än 100 byggnader
- vet ej

Har kommunen en absolut siffra för antalet byggnader som är skyddade genom rivningsförbud, var snäll och ange denna: _____

Eventuell kommentar om kulturhistoriskt värdefull bebyggelse:

Delmål 3, Trafikbuller

25. Har er kommun ett aktuellt och politiskt förankrat handlingsprogram för att minska störningar på grund av trafikbuller?

Med aktuellt handlingsprogram avses ett program som redovisar trafikbullerproblemen (även geografiskt) samt anger strategier och åtgärder för att komma till rätta med dem och förebygga nya problem. Handlingsprogrammet ska också redovisa resurser, ansvarsfördelning och tidplan för arbetet.

- Ja
- Nej, men arbete pågår
- Nej

Eventuell kommentar om trafikbuller: _____

Delmål 5, Avfall

26. När fattades beslut om kommunens avfallsplan? Ny fråga 2009

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- Efter 30 juni 2006
- Före 1 juli 2006
- Revidering av avfallsplanen pågår
- Kommunen har ingen avfallsplan

Delmål 7, God inomhusmiljö

27: Finns det på kommunens hemsida information med kontaktuppgifter om inomhusmiljöproblem?

Ny fråga 2009

- Ja
- Nej

28: Hur många ärenden om klagomål på inomhusmiljön har handlagts under 2008 ? Ange antalet diarietförda ärenden eller uppskatta antalet ärenden. Ny fråga 2009

_____st diarietförda ärenden.
_____st uppskattade ärenden.

29: Hur många ärenden om klagomål på inomhusmiljön har lett till åtgärdsföreläggande under 2008 ? Ny fråga 2009

- inga ärenden (0) till en tredjedel (1/3) av ärendena
- mellan en tredjedel (1/3) av ärendena och två tredjedelar (2/3) av ärendena
- ö mellan två tredjedelar av ärendena (2/3) och alla ärenden

30: Hur många åtgärdsförelägganden har handlat om fukt- och/eller mögelproblem eller elak lukt orsakat av fukt eller emissioner från byggnadsmaterial? (Ej tobakslukt, trafikavgaser o dyl.)

Ny fråga 2009

- inga föreläggande (0) till en tredjedel (1/3) av föreläggandena
- mellan en tredjedel (1/3) och två tredjedelar (2/3) av föreläggandena
- mellan två tredjedelar (2/3) och alla förelägganden

31: Finns det ett miljöprogram för byggande/ miljöbyggprogram eller liknande program i kommunen?**Ny fråga 2009**

- Ja
- Nej, men arbete pågår
- Nej

32: Om ja på fråga 31: Kommunens miljöprogram för byggande eller liknande program är...

Ny fråga 2009 (mer än ett alternativ kan vara relevant)

- tvingande vid tillämpningen
- rådgivande
- politiskt förankrat

33: Om ja på fråga 31: Kommunens miljöprogram för byggande eller liknande program omfattar

Ny fråga 2009

(mer än ett alternativ kan vara relevant):

- inomhusmiljö - hälsa
- byggnaders fuktskydd
- krav på fuktsäkerhetsprojektering av byggnader
- krav på uppföljning av hur byggobjekt uppfyller riktlinjerna i miljöprogrammet för byggande
- annat

Eventuell kommentar om inomhusmiljö: _____

Dricksvattenförsörjning

Kommunernas dricksvattenförsörjning kan grundas på grundvatten och/eller ytvatten. Det är viktigt att på olika sätt säkerställa att kommunens nuvarande och framtida vattenförsörjning tryggas.

34. Finns aktuell plan/ program för kommunens dricksvattenförsörjning? **Ny fråga 2009**

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- Ja, och planen/ programmet är samordnad med en eller flera andra kommuner (t.ex. regional vattenförsörjningsplan).
- Ja, kommunomfattande
- Ja, för del av kommunen
- Nej, men arbete pågår
- Nej

35. Om ja på fråga 30, hanterar planen/programmet Ny fråga 2009

(mer än ett alternativ kan vara relevant)

- Dagens dricksvattensförsörjning
- Framtida dricksvattensförsörjning (tidsrymd ca 25 år framåt)
- Reservvattensförsörjning
- Enskild vattensförsörjning
- Områden som är viktiga för nuvarande vattensförsörjning och där särskild hänsyn måste tas i planering och mark-/vattenanvändning
- Områden som är viktiga för framtida vattensförsörjning och där särskild hänsyn måste tas i planering och mark-/vattenanvändning

36. Om ja på fråga 34, i vilken typ av dokument redovisas strategierna och förhållningssätten? Ny fråga 2009

(Mer än ett alternativ kan vara relevant)

- översiktsplan
- tematiskt fördjupad översiktsplan
- annat/andra politiskt förankrade dokument
- i övrigt kunskapsunderlag

Eventuell kommentar om kommunens planering av framtida dricksvattenområden, t ex föreligger vattenbrist/konkurrens om vattenresurser, svårskyddade vattenresurser, vattenkvalitetsproblem:
